Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-II
PHILOSOPHY

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) .....

(Name) .....

2. (Signature) .....

(Name) .....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. .....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

APR - 12217

Time Allowed : 1¼ Hours] **[Maximum Marks : 100**

Number of Pages in this Booklet : **24**

Number of Questions in this Booklet : **50**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.

   (A) (B) ● (D)

5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत **50** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

   (A) (B) ● (D)

5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

Philosophy
Paper II
दर्शनशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेमध्ये एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले असून प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. According to Upanisad Brahman is :

   (A) Only saguṇa and anirvacaniya

   (B) Nirguṇa, nisprapanc, nirviseṣa

   (C) Saprapanca, saguṇa and anirvacaniya

   (D) Both (A) and (B)

2. The correct title of the theory of consciousness found in Taittiriya Upaniṣad is :

   (A) Pañcaskandha (Five aggregates)

   (B) Pañcabheda (Fivefold differences)

   (C) Pañcakoṣa (Five sheaths)

   (D) Pañcarātra

1. उपनिषदांनुसार ब्रह्माचे स्वरूप हे आहे –

   (A) फक्त सगुण आणि अनिर्वचनीय

   (B) निर्गुण, नि:प्रपंच, निर्विशेष

   (C) सप्रपंच, सगुण आणि अनिर्वचनीय

   (D) (A) आणि (B) दोन्हीही

2. तैत्तिरीय उपनिषदांतील चैतन्यविषयक उपपत्तीचे अचूक शीर्षक हे आहे–

   (A) पंचस्कन्ध

   (B) पंचभेद

   (C) पंचकोष

   (D) पंचरात्र

3. According to Sāmkhya, the relationship between prakṛiti and puruṣa is like .....

(A) a relation between lame and blind man

(B) a relation between strong and weak man

(C) a relation between two blind men

(D) a relation between two lame men

4. The Author of Sāmkhyakārikā is .....

(A) Kapil

(B) Ishvar Kṛṣṇa

(C) Patañjali

(D) Kanād

3. सांख्यांच्यामते प्रकृती आणि पुरुष यांमधील संबंध हा .....

(A) अंध आणि पंगु माणसांमधील संबंधा सारखा असतो

(B) बलवान आणि बलहीन माणसांमधील संबंधासारखा असतो

(C) दोन अंध माणसांमधील संबंधासारखा असतो

(D) दोन पंगु माणसांमधील संबंधासारखा असतो

4. सांख्यकारिकेचे कर्ते ..... आहेत.

(A) कपिल

(B) ईश्वरकृष्ण

(C) पतंजली

(D) कणाद

5. According to Cārvāka, the puruṣārthas are :

(A) Dharma and Artha

(B) Kāma and Artha

(C) Kāma and Dharma

(D) Kāma, Artha and Dharma

6. According to Jainism, reality (sat) consists of .....

(A) Permanence

(B) Origination

(C) Decay

(D) All of the above

7. According to Jainism.....

(A) Soul is all-pervading and one

(B) Soul is all-pervading and many

(C) Soul is middle-sized and one

(D) Soul is body-sized and many

5. चार्वाकांच्या मते पुरुषार्थ आहेत :

(A) धर्म आणि अर्थ

(B) काम आणि अर्थ

(C) काम आणि धर्म

(D) काम, अर्थ आणि धर्म

6. जैनांच्यामते सत् हे ..... असते.

(A) ध्रुव

(B) उत्पाद

(C) व्यय (क्षय)

(D) वरील सर्व

7. जैनमतानुसार :

(A) आत्मा हा विभू व एक आहे

(B) आत्मा विभू व अनेक आहेत

(C) आत्मा मध्यम-परिमाणी व एक आहे

(D) आत्मा देहः-परिमाणी व अनेक आहेत

8. According to Vasubandhu, the repository of all mental ideas is :

(A) Vijñānaskandha

(B) Apoha

(C) Cetasika

(D) Alayavijñāna

9. Which of the following is *not* dravya (substance) according to Vaiseṣika .

(A) Vāyu (air)

(B) Kāla (time)

(C) Abhāv (absence)

(D) Dik (space)

10. In Savitarka samādhi .....

(A) Citta is concentrated on a subtle object

(B) Citta is concentrated on an abstract object

(C) Citta is concentrated on ego substance

(D) Citta is concentrated on a gross object

8. वसुबंधूंच्या मतानुसार सर्व मानसिक संकल्पनांचे भांडार म्हणजे हे होय :

(A) विज्ञानस्कंध

(B) अपोह

(C) चेतसिक

(D) आलयविज्ञान

9. वैशेषिकांच्या मते खालीलपैकी कोणते द्रव्य **नाही** ?

(A) वायू

(B) काल

(C) अभाव

(D) दिक्

10. सवितर्क समाधीमध्ये .....

(A) सूक्ष्म वस्तुवर चित्त केंद्रित केले जाते

(B) अमूर्त वस्तुवर (ज्ञेयावर) चित्त केंद्रीत केले जाते

(C) अहं चित्त केंद्रित केले जाते

(D) स्थूल वस्तुवर चित्त केंद्रित केले जाते

11. Rāmānuja defines kāla as .....

(A) Sattvasunya

(B) Shuddha sattva

(C) Misrasattva

(D) Sattva Pradhāna

12. .....has refuted Māyāvāda on seven, grounds.

(A) Saṁkarācārya

(B) Rāmānujācārya

(C) Madhvācārya

(D) Vallabhācārya

13. Which of the following is acceptable to Pūrva -mimamsa school ?

(A) The universe is without beginning and end

(B) The universe is without beginning but has an end.

(C) The universe has beginning and it is unending

(D) The universe is created by God

11. रामानुज कालाची व्याख्या ..... अशी करतात.

(A) सत्त्वशून्य

(B) शुद्धसत्त्व

(C) मिश्रसत्त्व

(D) सत्त्वप्रधान

12. ..... यांनी मायावादाचे खंडन सात युक्तिवादांच्या आधारे केले.

(A) शंकराचार्य

(B) रामानुजाचार्य

(C) मध्वाचार्य

(D) वल्लभाचार्य

13. पुढीलपैकी पूर्वमीमांसा दर्शनाला कोणते विधान स्वीकारार्ह ठरेल ?

(A) जगत् हे अनादि व अनंत आहे

(B) जगत् हे अनादि व सान्त आहे

(C) जगत् हे सादि व अनन्त आहे

(D) जगाची निर्मिती ईश्वराने केली आहे

14. Who has advocated Vyāpti (invariable concomitance) as an important part of Anumān (inference).

(A) Naiyāyika

(B) Sāmkhya

(C) Cārvāka

(D) Saṅkara

15. According to Madhva :

(A) God is the author of the Vedas

(B) God is the compiler of the Vedas

(C) God is the great teacher of the Vedas

(D) Vedas have nothing to do with God

14. व्याप्ती हा एक अनुमानातील महत्त्वाचा भाग आहे, असे कोणी सांगितले ?

(A) नैयायिक

(B) सांख्य

(C) चार्वाक

(D) शंकर

15. मध्वाचार्यांच्या मतानुसार :

(A) ईश्वर हा वेदांचा कर्ता आहे

(B) ईश्वर हा वेदांचा संकलक आहे

(C) ईश्वर हा वेद शिकवणारा महान शिक्षक आहे

(D) वेदांचा ईश्वराशी काही संबंध नाही

16. Who advocated the notion of open air classroom ?

(A) Tagore

(B) Iqbal

(C) Gandhi

(D) Dr. Radhakrishnan

17. According to Radhakrishnan the general principles of life and logic and the basic assumptions of sciences are known through .....

(A) Intuition

(B) Intellect

(C) Perception

(D) Inference

16. खुल्या हवेतील अभ्यासवर्गाची कल्पना कोणी मांडली ?

(A) टागोर

(B) इक्बाल

(C) गांधीजी

(D) डॉ. राधाकृष्णन्

17. राधाकृष्णन् यांच्या मतानुसार जीवन आणि तर्काशी संबंधित सामान्य तत्त्वे आणि विज्ञानाची मूलभूत गृहीतके यांचे ज्ञान ..... द्वारा होते.

(A) अंत:प्रज्ञा

(B) बुद्धी

(C) इंद्रियानुभव

(D) अनुमान

18. According to Ambedkar, Marxist challenge is met by :

(A) Vedānta

(B) Buddha

(C) Cārvāka

(D) Kabir

19. In the process of education Tagore gives importance to .....

(A) Technological efficiency

(B) Theoretical knowledge

(C) Free minds

(D) Scientific knowledge

20. Which of the following is *not* intended by Sri Aurobindo ? Evolutionary growth is :

(A) Widening

(B) Heightening

(C) Multiplying

(D) Integrating

18. आंबेडकरांच्या मते, हे मार्क्सच्या आव्हानाला उत्तर देतो :

(A) वेदांत

(B) बुद्ध

(C) चार्वाक

(D) कबीर

19. शिक्षणप्रक्रियेत टागोर ..... ला महत्त्व देतात.

(A) तंत्रकुशलता

(B) सैद्धांतिक ज्ञाना

(C) स्वतंत्र मने

(D) वैज्ञानिक ज्ञाना

20. खालीलपैकी कोणती बाब श्रीअरविंदांच्या उत्क्रांतिवाढीत अभिप्रेत **नाही** ?

(A) विस्तारणे

(B) उंचावणे

(C) गुणाकाराने वाढत जाणे

(D) समरसणे

21. Which of the following statements is *not* acceptable to K.C. Bhattacharya ?

(A) Philosophy is self-evident elaboration of the self-evident.

(B) Philosophy is systematic symbolism

(C) Philosophy is informative

(D) Philosophy is both (A) and (B)

22. Which of the following ideas is *not* stated by J. Krishnamurti ?

(A) All relationships are image-based

(B) Ideals are essential for human life

(C) We live in fragments

(D) What you see in totality is truth

21. खालीलपैकी कोणते विधान के. सी. भट्टाचार्यांना मान्य **नाही** ?

(A) तत्त्वज्ञान म्हणजे स्वयंसिद्धाचे स्वयंसिद्ध विशदीकरण

(B) तत्त्वज्ञान म्हणजे पद्धतशीर प्रतीकात्मता

(C) तत्त्वज्ञान माहितीप्रद असते

(D) दोन्ही (A) आणि (B)

22. खालीलपैकी कोणती कल्पना जे. कृष्णमूर्तींनी मांडली **नाही** ?

(A) सर्व नातेसंबंध प्रतिमाधारित असतात.

(B) मानवी जीवनाला आदर्श अत्यावश्यक असतात.

(C) आपण तुकड्या तुकड्यात जगतो.

(D) तुम्हाला जे समग्रतेने दिसते, ते सत्य.

s

23. Who propounds that ascent without descent is unthinkable ?

(A) Tagore

(B) Iqbal

(C) Radhakrishnan

(D) Aurobindo

24. Maya, according to Vivekananda, is :

(A) Power of creation

(B) Power of illusion

(C) Attachment

(D) Fact of contradiction

23. अवरोहणाशिवाय आरोहणाचा विचार करता येत नाही हे मत कोणी मांडले ?

(A) टागोर

(B) इक्बाल

(C) राधाकृष्णन्

(D) श्री अरविंद

24. विवेकानंदांच्या मते, माया म्हणजे :

(A) सृजनशक्ती

(B) भासमानशक्ती

(C) आसक्ती

(D) व्याघातयुक्त वस्तुस्थिती

25. Which of the following is maintained by Gandhiji ?

(A) Truth is the means and non-violence is the end.

(B) Truth is the end and non-violence is the means

(C) Truth and non-violence are intelligible and hence practical

(D) Truth and non-violence are unintelligible but practical

26. According to Vivekananda Universal religion is for :

(A) All human beings

(B) All religious people

(C) All Hindus

(D) All Indians

25. खालीलपैकी कोणते वचन गांधीजींचे आहे ?

(A) सत्य हे साधन आहे आणि अहिंसा हे साध्य आहे

(B) सत्य हे साध्य आहे आणि अहिंसा हे साधन आहे

(C) सत्य आणि अहिंसा हे बुद्धिगम्य आहेत आणि म्हणून व्यवहार्य आहेत.

(D) सत्य आणि अहिंसा हे बुद्धिगम्य असेल तरी व्यवहार्य आहेत.

26. विवेकानंदांच्या मते विश्वधर्म हे ..... साठी आहे.

(A) सर्व मानवां

(B) सर्व धार्मिक माणसां

(C) सर्व हिन्दू

(D) सर्व भारतीयां

27. According to the sophists ethical principles are :

(A) Relative

(B) Universal

(C) Objective

(D) Given by God

28. Things are numbers according to :

(A) Atomists

(B) Ionians (philosophers)

(C) Sophists

(D) Pythagoreans

29. Socrates rejects the view that :

(A) Virtue is knowledge

(B) Virtue is one

(C) Virtue is teachable

(D) Virtue is unattainable

27. सोफिस्टांच्या मतानुसार नैतिक तत्त्वे ..... असतात.

(A) सापेक्ष

(B) सार्वत्रिक

(C) वस्तुनिष्ठ

(D) ईश्वरदत्त

28. ..... यांचा मते वस्तू म्हणजे संख्या.

(A) अणुवादी

(B) आयोनियन (तत्त्वज्ञ)

(C) सोफिस्ट

(D) पायथागोरियन

29. सॉक्रेटस यांनी ..... हे मत नाकारले.

(A) सद्‌गुण म्हणजे ज्ञान

(B) सद्‌गुण एक आहे

(C) सद्‌गुणाचे शिक्षण देता येते

(D) सद्‌गुण अप्राप्य आहे

30. Plato's world of forms is :

(A) in space and time

(B) beyond space and time

(C) in the mind of God

(D) in the Soul

31. Plato believes that knowledge is *not* :

(A) Perception

(B) True opinion

(C) Belief

(D) All the above

32. According to Aristotle, logic is :

(A) A practical science

(B) A theoretical science

(C) An organon

(D) A productive science

30. प्लेटोचे कल्पनांचे जग :

(A) स्थल-कालामधे आहे

(B) स्थल-कालातीत आहे

(C) ईश्वराच्या मनात आहे

(D) आत्म्यामधे आहे

31. प्लेटो यांच्या मताप्रमाणे ज्ञान म्हणजे ..... **नाही**.

(A) इन्द्रियानुभव

(B) सत्यमत

(C) धारणा

(D) वरील सर्व

32. ॲरिस्टॉटलच्या मतानुसार तर्कशास्त्र हे ..... आहे

(A) व्यावहारिक शास्त्र

(B) सैद्धान्तिक शास्त्र

(C) साधन

(D) निर्मितीक्षम शास्त्र

33. Aristotle classifies soul into :

(A) Four types

(B) Three types

(C) Two types

(D) Five types

34. Aristotle's theory of universals is :

(A) Nominalism

(B) Conceptualism

(C) Realism

(D) Transcendentalism

35. Which of the following statements is associated with St. Thomas Aquinas ?

(A) There is nothing in the intellect unless it is first in the senses.

(B) Believe, so that you may understand.

(C) You cannot step twice in the same river.

(D) Life unexamined is not worth living.

33. ॲरिस्टॉटल आत्म्याचे वर्गीकरण ..... करतात.

(A) चार प्रकारात

(B) तीन प्रकारात

(C) दोन प्रकारात

(D) पाच प्रकारात

34. ॲरिस्टॉटलचा 'सामान्य' विषयक सिद्धान्त ..... हे आहे.

(A) नामवाद्

(B) संकल्पनावाद

(C) वास्तववाद

(D) अतीतवाद

35. खालीलपैकी कोणते विधान संत थॉमस ॲक्विनास यांच्याशी संबंधित आहे ?

(A) इन्द्रियानुभवातून जे प्रथम येत नाही, असे काही बुद्धित नसते

(B) विश्वास ठेवा, जेणे करून तुम्हाला आकलन होईल

(C) एकाच नदीत तुम्ही दोन वेळा पाय टाकू शकत नाही

(D) परीक्षण केलेले न आयुष्य जगण्याच्या योग्यतेचे नाही

36. St. Thomas Aquinas tried to synthesize the philosophies of :

(A) Plato and Christianity

(B) Aristotle and Christianity

(C) Aristotle and St. Augustine

(D) Plato and St. Augustine

37. Match the following :

Group I	Group II
(*a*) St. Augustine	(*i*) Summa Theologica
(*b*) Plato	(*ii*) Prior Analytics
(*c*) Aristotle	(*iii*) Timaeus
(*d*) St. Thomas Aquinas	(*iv*) City of God

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)
(D)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)

36. संत थॉमस ॲक्विनास यांनी ..... या तत्त्वज्ञानांचा परस्परांशी मेळ घालण्याचा प्रयन्न केला.

(A) प्लेटो आणि ख्रिश्चन धर्म

(B) ॲरिस्टॉटल आणि ख्रिश्चन धर्म

(C) ॲरिस्टॉटल आणि संत ऑगस्टीन

(D) प्लेटो आणि संत ऑगस्टीन

37. जोड्या जुळवा

गट I	गट II
(*a*) संत ऑगस्टीन	(*i*) सम्मा थिऑलॉजिका
(*b*) प्लेटो	(*ii*) प्रायर ॲनॅलिटिक्स
(*c*) ॲरिस्टॉटल	(*iii*) टायमिअस
(*d*) संत थॉमस ॲक्विनास	(*iv*) सिटी ऑफ गॉड

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)
(B)	(*iv*)	(*iii*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)
(D)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)

38. According to Descartes, the most fundamental character of matter is that it is :

(A) Coloured

(B) Extended

(C) Movable

(D) Stationary

38. देकार्त यांच्या मतानुसार जडाचा प्रधान मूलभूत गुणधर्म ..... हा आहे.

(A) रंग

(B) विस्तार

(C) गतिशीलता

(D) स्थितिशीलता

39. According to Descartes, the idea of God is :

(A) A possibility

(B) A belief

(C) An innate idea

(D) An inference

39. देकार्त यांच्या मतानुसार ईश्वराची कल्पना ही ..... आहे.

(A) शक्यता

(B) विश्वास

(C) उपजत कल्पना

(D) अनुमान

40. According to Leibnitz, the source of 'Pre-established harmony' is :

(A) Mind

(B) Human world

(C) Religious text

(D) God

41. Berkeley's dictum 'Esse Est Percipi' means :

(A) Whatever exists, is independent of mind

(B) Whatever exists, is dependent on mind

(C) Whatever exists, is caused by thought

(D) Whatever exists, is dependent on God

40. लाइब्निझ यांच्या मतानुसार पूर्वस्थापित सुसंवादाचा स्रोत ..... हे आहे.

(A) मन

(B) मानवी जग

(C) धार्मिक ग्रंथ

(D) ईश्वर

41. बर्कले यांचा अस्तित्वात असणे म्हणजे अनुभवास येणे :

(A) जे असते त्याचे अस्तित्व मनावर अवलंबून नसते

(B) जे असते त्याचे अस्तित्व मनावर अवलंबून असते

(C) जे असते त्याचे अस्तित्व विचारातून उद्‌भवते

(D) जे असते त्याचे अस्तित्व ईश्वरावर अवलंबून असते

42. Match List I with List II and select the *correct* answer using the codes given below the lists :

List I

(Philosophers)

(*a*) Descartes

(*b*) Spinoza

(*c*) Leibnitz

(*d*) Berkeley

List II

(Theories)

(1) Parallelism

(2) Interactionism

(3) Mentalism

(4) Pre-established harmony

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(1)	(4)	(3)
(C)	(3)	(2)	(1)	(4)
(D)	(1)	(2)	(4)	(3)

42. सूची I आणि सूची II ची जोडी लावा आणि सूची खाली दिलेल्या संकेतांकांचा उपयोग करून **योग्य** उत्तर निवडा :

सूची I

(तत्त्वचिंतक)

(*a*) देकार्त

(*b*) स्पिनोझा

(*c*) लाइब्निझ

(*d*) बर्कले

सूची II

(उपपत्ती)

(1) समांतरवाद

(2) आंतरक्रियावाद

(3) मानसवाद

(4) पूर्वस्थापित सुसंवाद

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(1)	(2)	(3)	(4)
(B)	(2)	(1)	(4)	(3)
(C)	(3)	(2)	(1)	(4)
(D)	(1)	(2)	(4)	(3)

43. The view that all existence has its root only in the idea, is upheld by :

(A) Descartes

(B) Spinoza

(C) Hegel

(D) Locke

44. According to Hume, all materials of our thinking are derived from :

(A) Outward impressions only

(B) Inward impressions only

(C) (A) and (B) both

(D) Reason

43. सर्व अस्तित्वाचा उद्‌गम हा केवळ कल्पनेतच आहे हा दृष्टिकोन ..... यांनी मांडला.

(A) देकार्त

(B) स्पिनोझा

(C) हेगेल

(D) लॉक

44. ह्यूम यांच्या मतानुसार आपल्या विचाराचे सर्वघटक ..... मधून मिळतात.

(A) केवळ बाह्य संवेदना

(B) केवळ अंतर्गत संवेदना

(C) (A) आणि (B) दोन्ही

(D) बुद्धी

45. According to Kant, 'Propositions of natural sciences' are :

(A) Analytic a priori

(B) Synthetic a priori

(C) Synthetic a posteriori

(D) Analytic a posteriori

46. Hegel claims that root of all life and movement is governed by :

(A) Principle of necessity

(B) Principle of probability

(C) Principle of contradiction

(D) Principle of negation

47. For Neitzsche, will to power is :

(A) Political will

(B) An empirical fact

(C) A primordial drive

(D) A rational faculty

45. कांट यांच्या मतानुसार नैसर्गिक विज्ञानाची विधाने ..... असतात.

(A) विश्लेषक अनुभवपूर्व

(B) संश्लेषक अनुभवपूर्व

(C) संश्लेषक अनुभवाधिष्ठित

(D) विश्लेषक अनुभवाधिष्ठित

46. सर्व जीवन आणि गती यांचे नियमन करणारे मूळ ..... हे आहे असा हेगेल यांचा दावा आहे.

(A) अनिवार्यतेचे तत्त्व

(B) संभाव्यतेचे तत्त्व

(C) व्याघाताचे तत्त्व

(D) निषेधनाचे तत्त्व

47. नित्शे यांच्या मतानुसार, प्रभुत्वाकांक्षा म्हणजे :

(A) राजकीय आकांक्षा

(B) अनुभवाधारित वस्तुस्थिती

(C) आदिम बल

(D) बौद्धिक क्षमता

48. In Nietzsche's philosophy, Dionysian force is associated with :

(A) Rational aspect of human nature

(B) Passionate aspect of human nature

(C) Physical aspect of human nature

(D) Order in the world

49. According to Ayer, meaning of a synthetic statement is determined by :

(A) Intuition

(B) Introspection

(C) Empirical verification

(D) Inference

50. Peirce did *not* advocate :

(A) Fallibilism

(B) Foundationalism

(C) Pragmatism

(D) Real doubt

48. नित्शेच्या तत्त्वज्ञानात डायनोसिचयन बळ ..... शी संबंधित आहे.

(A) मानवीस्वभावाची बौद्धिक बाजू

(B) मानवीस्वभावाची आवेगी बाजू

(C) मानवीस्वभावाची भौतिक बाजू

(D) विश्वातील व्यवस्था

49. एअर यांच्या मतानुसार संश्लेष्य विधानाच्या अर्थाचे नियमन ..... ने होते.

(A) अंत:प्रज्ञा

(B) अंतर्निरीक्षण

(C) अनुभवाधिष्ठित प्रत्यंतर क्षमता

(D) अनुमान

50. पिअर्स यांनी ..... चा पुरस्कार केला **नाही**.

(A) बाधवाद

(B) अधिष्ठानवाद

(C) फलप्रामाण्यवाद

(D) वास्तविक संशय

ROUGH WORK